

MAKTABGACHA TA‘LIM TASHKILOTLARIDA AN‘ANAVIY VA NOAN‘ANAVIY O‘QITISH METODIKASINI AMALIYOTGA TADBIQ ETISH

Saymamatova Nozima Baxtiyorovna
Farg‘ona shahar 9-DMTT tarbiyachi

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida milliy ta‘lim-tarbiya tizimini takomillashtirish masalalari, pedagog faoliyatida innovatsion jarayon bosqichlari, tarbiyachilarga qo‘yilayotgan zamon talablari haqida, maktabgacha ta‘lim tizimida o‘yin texnologiyalariga innovatsion yondashuv to‘g‘risida fikr bildirilgan.

Kalit so‘zlar: zamonaviy tarbiyachi, innovatsiya, innovatsion yondashuv, pedagogik mahorat, kasbiy mahorat.

Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida milliy ta‘lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, uning milliy zaminini mustahkamlash, zamon talablari bilan uyg‘unlashtirish asosida xorijiy tajribalar asosida jahon andozalari va ko‘nikmalari darajasiga chiqarish maqsadida ta‘lim tizimida ulkan bunyodkorlik ishlari olib borilmoqda. So‘nggi yillarda tarbiyachilar uchun metodik qo‘llanmalar, innovatsion mashg‘ulotlar ishlanmalari yaratila boshlandi.

Mamlakatimizda maktabgacha ta‘limda keng qamrovli islohotlar amalga oshirilayotgan davrda “Zamonaviy tarbiyachi qanday bo‘lishi kerak?” degan savol ko‘plab olimlarning, shuningdek, ziyoli qatlamning, hatto ota-onalarning diqqat e‘tiborida bo‘lib turibdi. Zero, “Maktabgacha ta‘lim va tarbiya to‘g‘risida” gi Qonunni amaliyotga tatbiq etish, mamlakatimiz ta‘lim tizimida olib borilayotgan islohotlar muvaffaqiyatini ta‘minlash ta‘lim tashkilotlarida faoliyat olib borayotgan tarbiyachilarning ma‘naviy qiyofasi hamda kasbiy mahoratlariga ko‘p jihatdan bog‘liq. Yosh avlodni har tomonlama barkamol inson darajasida tarbiyalash nihoyatda murakkab jarayon bo‘lib, juda qadim zamonlardan buyon ushbu faoliyatga jamiyatning yetuk kishilari jalb etilgan. Mazkur holat yosh avlod tarbiyasi, uning tashkil etilishi mazmuni nafaqat shaxs kamoloti, balki jamiyat taraqqiyotini ham belgilashda muhim. Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida milliy ta‘lim-tarbiya tizimini takomillashtirish, uning milliy zaminini mustahkamlash, zamon talablari bilan uyg‘unlashtirish asosida xorijiy tajribalar asosida jahon andozalari va ko‘nikmalari darajasiga chiqarish maqsadida ta‘lim tizimida ulkan bunyodkorlik ishlari olib borilmoqda. So‘nggi yillarda tarbiyachilar uchun metodik qo‘llanmalar, innovatsion mashg‘ulotlar ishlanmalari yaratila boshlandi.

Mamlakatimizda maktabgacha ta‘limda keng qamrovli islohotlar amalga oshirilayotgan davrda “Zamonaviy tarbiyachi qanday bo‘lishi kerak?” degan savol ko‘plab olimlarning, shuningdek, ziyoli qatlamning, hatto ota-onalarning diqqat e‘tiborida bo‘lib turibdi. Zero, “Maktabgacha ta‘lim va tarbiya to‘g‘risida” gi Qonunni amaliyotga tatbiq etish, mamlakatimiz ta‘lim tizimida olib borilayotgan islohotlar muvaffaqiyatini ta‘minlash ta‘lim tashkilotlarida faoliyat olib borayotgan tarbiyachilarning ma‘naviy qiyofasi hamda kasbiy mahoratlariga ko‘p jihatdan bog‘liq.

Yosh avlodni har tomonlama barkamol inson darajasida tarbiyalash nihoyatda murakkab jarayon bo‘lib, juda qadim zamonlardan buyon ushbu faoliyatga jamiyatning yetuk kishilari jalb etilgan. Mazkur holat yosh avlod tarbiyasi, uning tashkil etilishi mazmuni nafaqat shaxs kamoloti, balki jamiyat taraqqiyotini ham belgilashda muhim. Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida milliy ta‘lim-

tarbiya tizimini takomillashtirish, uning milliy zaminini mustahkamlash, zamon talablari bilan uyg‘unlashtirish asosida xorijiy tajribalar asosida jahon andozalari va ko‘nikmalari darajasiga chiqarish maqsadida ta‘lim tizimida ulkan bunyodkorlik ishlari olib borilmoqda. So‘nggi yillarda tarbiyachilar uchun metodik qo‘llanmalar, innovatsion mashg‘ulotlar ishlanmalari yaratila boshlandi.

Mamlakatimizda maktabgacha ta‘limda keng qamrovli islohotlar amalga oshirilayotgan davrda “Zamonaviy tarbiyachi qanday bo‘lishi kerak?” degan savol ko‘plab olimlarning, shuningdek, ziyoli qatlamning, hatto ota-onalarning diqqat e‘tiborida bo‘lib turibdi. Zero, “Maktabgacha ta‘lim va tarbiya to‘g‘risida” gi Qonunni amaliyotga tatbiq etish, mamlakatimiz ta‘lim tizimida olib borilayotgan islohotlar muvaffaqiyatini ta‘minlash ta‘lim tashkilotlarida faoliyat olib borayotgan tarbiyachilarning ma‘naviy qiyofasi hamda kasbiy mahoratlariga ko‘p jihatdan bog‘liq.

Yosh avlodni har tomonlama barkamol inson darajasida tarbiyalash nihoyatda murakkab jarayon bo‘lib, juda qadim zamonlardan buyon ushbu faoliyatga jamiyatning yetuk kishilari jalb etilgan. Mazkur holat yosh avlod tarbiyasi, uning tashkil etilishi mazmuni nafaqat shaxs kamoloti, balki jamiyat taraqqiyotini ham belgilashda muhim. Demak, ilm-fan, texnika, ishlab chiqarish va texnologiyaning rivojlanishi ta‘lim tizimida ham tub o‘zgarishlar sodir bo‘lishiga olib keladi. Ta‘lim tizimining modernizatsiyasi davlat va jamiyat malakali kadrlarga, shaxsning esa sifatli ta‘lim olishga bo‘lgan ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda ro‘y beradi.

Ta‘lim amaliyotida pedagogik texnologiyalarning qo‘llanilishi ta‘lim tizimi modernizatsiyasining tarkibiy elementi hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda ta‘lim-tarbiya jarayonlarini texnologiyalashtirish kam kuch va vaqt sarflagan holda kutilayotgan natijani qo‘lga kiritishga imkon beradi, o‘qitish sifatini yaxshilab, samaradorligini oshiradi. Pedagogik innovatsiyalar pedagogik faoliyatga yangiliklarning izchil olib kirilishini ta‘minlaydi. Pedagogik innovatsiyalarning didaktik imkoniyatlariga ko‘ra ta‘lim tizimi va jarayoni rivojlanib boradi. Pedagogning innovatsion faoliyati pedagogik jamoani harakatga keltiruvchi, olg‘a undovchi, bunyodkorlikka rag‘batlantiruvchi kuch sifatida namoyon bo‘lib, ta‘lim jarayonining sifatini kafolatlaydi. Shu sababli har bir pedagog innovatsiyalarning mohiyatini to‘la tushungan holda o‘z faoliyatiga izchil tatbiq eta olishi zarur.

Maktabgacha ta‘limda innovatsiyalarni joriy etishning eng samarali usullardan biri-bu o‘yin texnologiyalari hisoblanadi. O‘yin faoliyati bolalarni insoniyatning ijtimoiy tajribasini egallashning faol shakli bo‘lgan ta‘lim faoliyatiga tayyorlaydi. Bizga ma‘lumki, maktabgacha yoshdagi bola birdaniga ijtimoiy tajribani o‘zlashtirishga kirisha olmaydi. Ijtimoiy tajribalarni faol egallashi uchun bola avvalo, yetarli darajada nutqni egallagan bo‘lishi, ma‘lum malakalar, uquqlar va sodda tushunchalarga ega bo‘lishi kerak bo‘ladi. Bularga maktabgacha yoshdagi bola yuqorida ko‘rsatib o‘tganimizdek, o‘yin faoliyati orqali erishiladi. Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, maktabgacha ta‘limning asosiy maqsadi bola shaxsini sog‘lom va yetuk, mustaqil fikrini bayon eta oladigan, maktabda o‘qishga tayyorlangan tarzda shakllantirishdan iborat. Bu vazifalarni amalga oshirishda pedagog tarbiyachilarning o‘rni beqiyosdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

I. O‘zbekiston Respublikasining “Maktabgacha ta‘lim va tarbiya to‘g‘risida” gi Qonuni. Qonun hujjatlari ma‘lumotlari milliy bazasi, 17.12.2019- y., 03/19/595/4160-son.

2. Ergashevna, S. N. (2021, November). Traditions of khorezm caliphate and their peculiarities. In Archive of Conferences (pp. 120-123).
3. Ismadiyarov, Y., Nabiulina, L., Matnazarova, M., Mullahmetov, R., Suleimenova, U., & Satimbekova, A. (2021). Multicomponent Structural and Logical Model of Innovative Management in Higher Education and the Mechanisms for its Implementation. *Известия высших учебных заведений. Технология текстильной промышленности*, (3), 187-195.
4. Otajanova, M. O. (2016). NEW APPROACH TO THE TRADITIONS. *Theoretical & Applied Science*, (11), 8-12.
5. Ruzimovna, K. G., & Xolmanova, Z. Formation and Development of Axiolinguistics. *International Journal on Integrated Education*, 3(9), 128-131.
6. Turdiyevna, K. Z., & Ruzimovna, K. G. (2021). The role of zoonyms in the expression of axiological content. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(10), 1430-1434.
7. Zulkhumor, K. (2021). Semantics and lingu-culturological features of old uzbek lexemans. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(8), 488-497.
8. Сабирова, Н. Э. (2017). Поэтические символы: становление и эволюция. *Молодой ученый*, (3), 684-686.